

Zadeva. Zapisnik 41. redne seje SINTEZE-KCD in NSVS

41. redna seja **Nacionalnega sveta za demokratično spremembo volilnega sistema (NSVS)** in **Programskega sveta Sinteza KCD** je potekala v torek, 28. februarja 2023 med 17. in 18.45 uro po naslednjem dnevnem redu:

1. Priprava strokovnega posveta o volilnem sistemu;
2. Ukrajinska vojna in Slovenija;
3. Informacija o 2TDK;
4. Razno.

Ad 1) posvet o volilnem sistemu:

Predsedujoči je prisotne informiral, da smo po ponovni intervenciji v kabinetu DZ dobili telefonski odgovor (naknadna pisna komunikacija je priložena temu zapisniku) na naše vprašanje, kako potekajo priprave na (pri obeh predsednicah) dogovorjeni strokovni posvet o predlaganih spremembah sedanje volilne zakonodaje. G. Šajatovič nas je obvestil, da Predsednica DZ, gospa Urška Klakočar Zupančič predlaga, da bi posvet organizirali kot tematsko sejo v okviru Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo (ONZJULS). Na sejo bi povabili vse, ki so doslej prispevali svoje predloge za spremembo volilne zakonodaje ter predstavnike vseh inštitucij, ki jim je volilna zakonodaja v neposredni ali posredni pristojnosti. Posebej bi seveda povabili tudi Predsednico Republike, ki je nam že izrazila interes za neposredno sodelovanje. Seja bi bila organizirana konec meseca aprila ali najkasneje v začetku maja.

Po daljši razpravi, kjer smo obravnavali predvsem vprašanja, kakšen je direktni cilj te razprave in kako reagirati, če bodo stranke uveljavile svoj namen, da s to javno razpravo tudi končajo svojo pripravljenost za spremembe sedanjega nedemokratičnega volilnega sistema, smo se dogovorili:

1.1 . Na to tematsko sejo se moramo temeljito pripraviti. V uvodnih predstavitev morajo sodelovati vsi, ki so doslej v okviru delovne skupine pokrivali posamezna tematska področja in prispevali k oblikovanju celovitega predloga. V tej fazi smo evidentirali naslednje strokovnjake:

- Pravna fakulteta, dr. Ciril Ribičič (mednarodne primerjave volilnih sistemov);
- FDV, dr Rado Bohinc (vprašanja zakonske opredelitve odgovornosti poslancev);
- FDV, dr Ivan Svetlik (problemi nezaupanja volivcev);
- Tone Peršak (kako je nastajal sedanji volilni sistem);
- SINTEZA-KCD, mag. Emil Milan Pintar, (ključne točke demokratizacije sedanjega volilnega sistema).

Opomba: sedanji nabor sodelavcev in približna opredelitev tem je seveda zgolj izhodišče za nadaljnje dogovarjanje. Skupno izhodišče vseh nastopov naj bi bilo opozorilo, da volilnega sistema ne morejo dogovoriti politične stranke med seboj na podlagi svojih parcialnih interesov, ker to vodi in vzdržuje strankokracijo, temveč mora biti volilni sistem dogovor politike z državljani, ki so nosilci suverenitete. Ključni element tega dogovora pa je referendum, ki bo določil prioritete vsebinske rešitve novega sistema.

1.2 Če se bo v pripravah na to tematsko sejo izkazalo, da jo mislijo politične stranke in vladajoča politika zlorabiti zgolj za svoje interese, bosta NSVS in SINTEZA-KCD pričela pripravljati **protestni posvet** (po možnosti v CD) na temo (predlog): **ZAKAJ SLOVENSKA POLITIKA NE PUSTI DEMOKRATIZIRATI VOLILNEGA SISTEMA?!**

Ad 2) Ukrajinska vojna

Razprava o problemih ukrajinske vojne je opozorila, da smo v SINTEZI-KCD zgroženi, kako uredniki slovenskih medijev zapirajo možnosti za svobodno izražanje mnenj, drugačnih od ameriške uradne verzije o vzrokih, poteku in posledicah te umazane vojne, ki je bila, kot je poudaril celo papež Frančišek, »nedvomno izzvana«. Prav tako ne razumemo tistih novinarjev, ki se v služnju temu enoumju naravnost izživljajo v blatenju, poniževanju in zaničevanju ruskega naroda in Rusije kot države.

Večina sodelujočih je ocenila, da je slovenska politika šla predaleč v svojem slepem sledenju ZDA in zahodnemu enostranskemu obsojanju »agresorja« ter vztrajanju pri nadaljevanju vojne »do konca«. Ta je lahko po prepričanju večine samo v izsiljeni odločitvi o uporabi atomskega orožja, kar bi bila katastrofa, odgovornost zanjo pa bi (bodo) nosili predvsem tisti, ki vztrajajo pri vse večjem zaostrovanju vojne oz. uporabi vse težjega orožja. Zato je treba prenehati oboroževati Ukrajino s ciljem nadaljevanja vojne ter od vseh strani odločno zahtevati brezpogojno prekinitev vojne in pogajanja.

Posebej je bilo v razpravi opozorjeno, da ne razumemo, kako se lahko nekateri tuji diplomatski predstavniki spozablajo in svoja enostranska stališča nediplomatsko širijo kar v našem političnem prostoru. To ni samo kršenje osnovnih diplomatskih načel, temveč je v skrajnem primeru nedopusten, umazan pritisk na slovenske državljane in slovensko politiko. Ta bi morala vsaj nekatere od njih poklicati na razgovor in jih opozoriti na »nediplomatsko« obnašanje.

Dogovorjeno je bilo, da poskušamo ta stališča oblikovati v skupna stališča SINTEZE-KCD in NSVS.

Ad 3) PSCN - Drugi tir

Predsedujoči je prisotne seznanil, da je Projektni svet za civilni nadzor izvajanja projekta 2TDK (PSCN) pripravil predlog svojega šestega Poročila Vladi, v katerem je več resnih opozoril. Po daljši razpravi, v kateri je bilo poudarjeno, da ima SINTEZA-KCD posebno moralno zavezo do dela PSCN in njegovih prizadevanj, da bi Projekt potekal transparentno in gospodarno, saj je PSCN imenovala Cerarjeva vlada prav na naš predlog in naše čvrsto vztrajanje, je bilo dogovorjeno:

- Da se Šesto Poročilo PSCN vladi takoj, ko bo končano in posredovano vladi, v elektronski obliki posreduje vsem članom s prošnjo, da se opredelijo do tam podanih opozoril, predlogov in zahtev;
- Da se, če se bo izkazalo za smotrno ali potrebno, organizira v okviru Sinteze interna razprava o poteku Projekta 2TDK.

Ad 4) Razno

V okviru te točke smo obravnavali pobudo, da se Ministrstvu za gospodarstvo oz. vladi pošlje pismo z zahtevo, da nam posreduje podatke, kako je Slovenija uspešna pri črpanju evropskih sredstev oz. ali je v katerem od finančnih obdobj prišlo do izpada črpanja (do neporabljenih sredstev).

Zapisnik pripravil: Emil Milan Pintar